

■ ■ ■ Hvis konkurransemyndighetene skal drive kulturpolitikk for å korrigere eventuell markedssvikt på området, må Kulturdepartementet isåfall flyttes til Konkurransetilsynet med hele sin stab, virkemidler og budsjett, skriver **Tommy Staahl Gabrielsen**.

Om å vandre på gjengrodde stier

INNLEGG Kultur

I Dagens Næringsliv 29. oktober tar professorene Foros og Hjelmeng til orde for at regjeringen bør åpne for at produksjon av kulturgoder skal kunne brukes som et effektivitetsforsvar dersom bedriftene ellers foretar seg handlinger i brudd med konkurranseloven som fører til økte priser. Jeg har i et innlegg i DN 30. oktober uttrykt skepsis til dette forslaget ettersom dette vil overføre oppgaver til Konkurransetilsynet som de ikke har virkemidler til å løse, og som andre myndigheter kan løse mer effektivt. I et ramsalt tilsvare fra Foros og Hjelmeng i DN 31. oktober plasseres undertegnede på det faglige skroteloftet. Det er selvsagt ubehagelig å få slik kritikk fra ellers gode kolleger, men når jeg kikker meg litt rundt på skroteloftet føler jeg at selskapet ikke er så verst likevel.

Grunnlaget for kritikken fra Foros og Hjelmeng er at de mener – med støtte av et sitat fra professorene Moen og Riis fra BI – at befolkningen kan tillegge positiv verdi til både kultur- og miljøverdier, og at disse verdiene derfor er del av det samfunnsøkonomiske verdibegrepet. Jeg synes dette er opplagt, men det er ikke poenget. Spørsmålet er hvorvidt det er fornuftig at konkurransemyndighetene gjennom håndheving av konkurranseloven skal ta hensyn til at konkurransebegrensende adferd kan ha positive kulturelle og miljømessige effekter som markedet unnlater å frambringe. Det er langt fra like opplagt.

Når vi bryr oss om samfunnsøkonomisk effektivitet, er vi opptatt av at de godene vi verdsetter produseres med så liten ressursbruk som mulig og i rett

SLÅR TIL-BAKE. Professor Tommy Staahl Gabrielsen, UiB og BECCLE.

mengde. I mange tilfeller er konkurransemarkeder en god måte å få dette til på, men i noen tilfeller fungerer ikke markeder; det oppstår en markedssvikt. Typiske eksempler er eksterne virkninger fra forurensning som ikke blir internalisert, men det kan også hende at markedet vil frambringe for lite kulturgoder, hva vet jeg.

Måten å løse markedssvikt på er ved offentlige inngrep, miljøavgifter og kvoter, offentlig produksjon av kulturgoder etc. Poenget for samfunnet må være å produsere disse godene som vi ønsker til en lavest mulig samfunnsøkonomisk kostnad. Det å bruke en slapp konkurransepolitikk til å fremme

produksjon av for eksempel ønskelige miljø- og kulturgoder er ikke samfunnsøkonomisk effektivt dersom det finnes andre måter å gjøre dette på som øker den samfunnsøkonomiske «kaken». Det grunnleggende spørsmålet er derfor om konkurransepolitikken er et slikt effektivt virkemiddel. Hvis vi for eksempel tenker oss at konkurransetilsynet skulle sørge for å få bygget opera-bygget i Oslo gjennom en slapp konkurransepolitikk, skjønner kanskje de fleste hvor ineffektiv en slik politikk vil være. Vi ville antakelig få høyere priser, men ikke noe operabygg. Når det gjelder produksjon av kulturgoder er det dessuten høyst uklart om høyere priser i det hele tatt vil ha noen effekt, men det er jo en helt annen sak.

Derfor mener jeg – og mange med meg – at det er gode faglige grunner til at konkurransemyndigheter bør fokusere på de oppgavene de har redskaper til utføre, og det er å sørge for bedre samfunnsøkonomisk effektivitet gjennom

■ **KULTUR OG MARKED.** Dersom konkurransemyndighetene skal drive kulturpolitikk, bør kulturminister Thorhild Widvey og departementet flytte over til Konkurransetilsynet. Foto: Aleksander Nordahl

reduksjon i utøvelse av markedsmakt. Man kunne kanskje tenke seg at konkurransemyndighetene skulle drive kulturpolitikk for å korrigere for eventuell markedssvikt på dette området, men da må de bli utstyrt med effektive virkemidler for å kunne utføre den jobben. Kulturdepartementet må i så fall flyttes til Konkurransetilsynet med hele sin stab, virkemidler og budsjett. Ingen fornuftig løsning. Det er mitt poeng, og det står jeg ved.

Gjengrodde stier er derfor trygge og gode. Det tyder på at mange har gått der før uten å gå seg vill.

■ *Tommy Staahl Gabrielsen er professor ved Universitetet i Bergen og BECCLE*

Navn: Johan Torgersen
Alder: 39 år
Stilling: Leder i Yngre legers forening

PÅ NATTBORDET

– Der er ikke det mest originale: Karl Ove Knausgård «Min Kamp 2» og tre Pondus-blader. Vekkerklokke gjelder ikke?

– Nei.

– Og en bunke med sentralstyrepapirer.

– Hva er typisk for det du leser?

– Det jeg har lest mest av er for eksempel Ernest Hemingway, det er en av få jeg har lest alt av. Og så eldre russisk litteratur: Tolstoj og Dostojevskij. Tolstoj, det er rett og slett moro, og Dostojevskij er ikke gøy, men gripende.

– Absolutt.

– Og så har jeg lest en del av Haruki Murakami. Ellers må jeg innrømme at det er pinlig mye sakspapirer.

– En gjenganger i denne spalten. Men hva av bøker som har satt spor, noen av dem?

– Jeg tror den boken som har gjort mest inntrykk da jeg leste den var «Den gamle mannen og havet» av Hemingway. Den er helt fantastisk.

– Hva grep deg?

– Den lange, seige kampen mot noe som virker håpløst, men det å øyne gevinsten i andre enden gjør at han holder ut. Det er en utrettelighet som jeg blir ganske bergtatt av.

– Er det noe du tar med deg til eget liv?

– Hehe. Det kan godt være. Dette blir veldig pompøst da, men som fagforeningsleder går en ikke etter de kortvarige seirene, altså. Men jeg har aldri koblet disse direkte. Men når folk spør om det er gøy å være fagforeningsleder: Det er ikke kortsiktig. Det er langsiktig arbeid, og også må man finne motivasjon i de små tingene.

– Høres lurt ut. Hvilken bok blir den neste?

– I og med at jeg leser Knausgård nå, blir det nummer tre. Eller er det noe annet jeg nylig har tenkt på? Jeg har en kone som er ekstremt litteraturinteressert.

– Er det hun som anbefaler bøker til deg?

– Nei, det meste finner jeg frem til selv. Bøkene til Coetzee, de gir veldig sterkt inntrykk – de har hun har tipset meg om. Det er ikke de smale forfatterne som nesten ingen har hørt om.

– Det trenger det ikke være.

– Og så er det gøy med Christer Mjåsets bøker. «De hvite ravnene» og «Legen som visste for mye». Skildringer fra innsiden av legeverdenen som er artig å lese i en slik språkdrakt.

■ E-post: etterbors@dn.no Kontaktperson: Bjørn Eckblad bjorn.eckblad@dn.no Innlegg sendes til etterborsdebatt@dn.no

■ DN betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere, og til å forkorte innlegg.

■ Bidrag som ikke er bestilt, honoreres ikke. Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4000 tegn (cirka 700 ord). Underinnlegg/replikk: Maks 1000 tegn (cirka 200 ord).

Dagens Næringsliv Sentralbord 22 00 10 00

Kundeservice 815 11 815

Annonse 22 00 10 75

Dagens Næringsliv
Christian Krohgs gate 16,
Postboks 1182 Sentrum,
0107 Oslo

REDAKSJONEN etter kl. 16.30

Desken: 22 00 13 30

Etterbørs: 22 00 10 05

Feature: 22 00 13 51

Finans/næringsliv: 22 00 13 64

Foto: 22 00 13 07

Livsstil: 22 00 13 73

Nyhetsjef: 24 10 14 30

Politikk/økonomi: 22 00 13 93

Utenriks: 22 00 13 65

REDAKSJONER UTENFOR OSLO

Kristiansand: 38 07 13 00

Stavanger: 51 85 81 11/13

Trondheim: 91 60 02 17

Tromsø: 77 66 56 65

REDAKSJONER UTENLANDS

Bangkok: +66 76 22 59 70

London: +44 20 8241 9494

New York: +1 917 544 3865

TELEFAKS OSLO

Abonnement: 22 00 10 60

Administrasjonen: 22 00 10 10

Annonse: 22 00 10 70

Løssalg: 22 00 10 30

Redaksjonen: 22 00 11 10

TELEFAKS UTENLANDS

Bangkok: +66 762 34580

TELEFAKS UTENFOR OSLO

Bergen: 55 31 65 92

Kristiansand: 38 07 08 30

Stavanger: 51 85 81 10

Trondheim: 73 80 89 02

Tromsø: 77 66 56 78

E-POST

annonse@dn.no

kundeservice@dn.no

redaksjonen@dn.no

www.dnavis.no